

Projectplan

Dorrestijnplantsoen in Heelsum

Ten behoeve van ontheffingsaanvraag Flora- en faunawet

Projectplan Dorrestijnplantsoen in Heelsum

Ten behoeve van ontheffingsaanvraag Flora- en faunawet

In opdracht van:

Vivare
Postbus 5265
6802 EG Arnhem
Contactpersoon: Dhr. Hans Koster

Uitgevoerd door:

Ecochore Natuurtechniek
Ruitersweg 8
7152 DE EIBERGEN
T 0544-350297
M 06-15904121
E info@ecochore.nl
I www.ecochore.nl

Auteurs: B. Voerman

Datum: december 2017

Correspondentie door Ecochore Natuurtechniek vindt uitsluitend plaats op digitale wijze of op FSC/PEFC gecertificeerd papier.

Foto voorzijde: appartementencomplex met op de voorgrond het verruigde grasland.

Ecochore Natuurtechniek is aangesloten bij Samenwerkingsverband Ecologie

INHOUD

INHOUD	3
1. AANLEIDING	4
2. LOCATIEOMSCHRIJVING	5
1. NAW-gegevens	5
2. Ligging ten opzichte van beschermde natuurgebieden	5
3. Periode van werkzaamheden	5
4. De voorgenomen activiteiten	6
3. TOELICHTING EFFECTEN - PROJECTPLAN	7

Losse bijlagen behorende bij deze ontheffingsaanvraag:

- Formulier ontheffingsaanvraag Ff-wet;
- Voerman, B. 2016. Ecologisch onderzoek Dorrestijnplantsoen in Heelsum; rapportnummer: 16649 Ecochore Natuurtechniek;
- Onderliggend Projectplan: 16746-P, Ecochore Natuurtechniek, 2016;
- Voerman, B. 2016. Ecologisch Werkprotocol Dorrestijnplantsoen in Heelsum; rapportnummer: 16746-W, Ecochore Natuurtechniek.
- Wever, J.M. de. 2014. Quicksan flora en fauna Dorrestijnplantsoen te Heelsum. Hamabest

1. AANLEIDING

Vivare is voornemens het appartementencomplex en het voormalige buurthuis De Hucht aan het Dorrestijnplantsoen in Heelsum te amoveren. Binnen de vrijgekomen ruimte en op het naastgelegen verruigde grasland, ontstaat hierdoor ruimte voor nieuwe grondgebonden eengezinswoningen.

Dit Projectplan is opgesteld ten behoeve van de ontheffingsaanvraag voor het verstoren van een vaste verblijfplaats van gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) in het betreffende appartementencomplex.

In 2014¹ is een ecologisch onderzoek op deze locatie uitgevoerd. Uit dit quickscanonderzoek is gebleken dat van de soortgroep vleermuizen te weinig gegevens voorhanden waren waardoor in het seizoen van 2016 nader onderzoek is uitgevoerd naar vleermuizen. Doordat ook het plangebied afweek van het destijds onderzochte gebied is tevens een update van de quickscan uitgevoerd in het gehele te ontwikkelen gebied. In het aanvullende onderzoek is 1 vaste verblijfplaats vastgesteld van gewone dwergvleermuis.

Ten behoeve van de uitvoerbaarheid en realisatie van het plan, wordt een ontheffing aangevraagd voor het verstoren van de verblijfplaats van gewone dwergvleermuis, zoals bedoeld in Artikel 11 van de Flora- en faunawet. Door de uitvoering van de beschreven maatregelen, vindt geen vernieling, beschadiging of wegnemen plaats zoals bedoeld in Artikel 11. Zie hiervoor de beschrijving in het werkprotocol. Voor deze soort worden geschikte mitigerende maatregelen toegepast om schade aan individuen en de lokale populatie te voorkomen. Zie hiervoor de beschrijving in het werkprotocol.

Ter aanvulling wordt verwezen naar het bijgevoegde rapport van voorgaande onderzoeken:

- Voerman, B. 2016. Ecologisch onderzoek Dorrestijnplantsoen in Heelsum; rapportnummer: 16649 Ecochore Natuurtechniek, november 2016.

Voor het aanvullende natuuronderzoek zijn 5 veldbezoeken uitgevoerd waarvan twee avondbezoeken en 1 ochtendbezoek in de voorzomer en twee nachtbezoeken in de nazomer. De bezoeken zijn uitgevoerd in de periode mei tot en met september 2016. Zie voor onderzoeksspecificaties bladzijde 5 van het aanvullende onderzoek, rapportnummer: 16649.

Beschermden soorten				
Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Rode lijst	Ff-wet	Habitatrichtlijn
Gewone Dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>		Tabel 3	x

Tabel 1: Betreffende diersoort waarvoor ontheffing wordt aangevraagd

¹ Wever, J.M. de. 2014. Quickscan flora en fauna Dorrestijnplantsoen te Heelsum. Hamabest Ecochore Natuurtechniek

2. LOCATIEOMSCHRIJVING

In het onderstaande de beantwoording (in dezelfde volgorde) van de vragen zoals die vanaf pagina 10 van de ontheffingsaanvraag gesteld worden.

1. NAW-gegevens

Adres: Dorrestijnplantsoen
 Plaats: Heelsum
 Gemeente: Renkum
 Provincie: Gelderland

Het onderzoeksgebied is gelegen binnen de bebouwde kom van Heelsum in de gemeente Renkum. Door de ligging binnen de bebouwde kom wordt het geheel omringd door bebouwing met tuinen, laanbeplantingen en openbaar groen.

Het plangebied kan worden verdeeld in 3 onderdelen:

- Appartementencomplex
- De Hucht - buurtcentrum
- Verruigd grasland/wandelgebied

Het appartementencomplex bestaat uit 3 woonlagen waarbij de appartementen op de begane grond aan de voor- en achterzijde beschikken over een tuin. Het geheel is opgetrokken uit beton- en gemetselde muren met spouwmuur. Het gehele complex is voorzien van een plat dak, zonder dakpannen.

De Hucht betreft een leegstaand gebouw dat in gebruik is geweest als buurthuis. Het gebouw is grotendeels opgetrokken uit gemetselde muren met spouw en geheel voorzien van een plat dak. Enkele delen zijn voorzien van betimmeringen. Het gehele gebouw is gelijkvloers.

Het westelijke deel van het plangebied betreft voornamelijk een verruigd grasland met enkele wandelpaden. Het grasland is sterk glooiend en wordt middel van gefaseerd maaien beheerd. Op de overgang van het grasland naar de tuinen van het appartementencomplex liggen enkele moestuinen.

In de tuinen en gemeenschappelijke open ruime rondom het appartementencomplex en De Hucht, staan enkele grotere bomen als plataan, linde spec. inheemse vogelkers, ruwe berk, chamaecyparis, haagbeuk en bolesdoorns en diverse struwelen en hagen. Eveneens is aan de zuidzijde een groot deel in gebruik als gazon.

Het gebied ligt binnen het kilometerhok 179-443.
 Zie luchtfoto figuur 1 en bijgevoegd rapporten.

2. Ligging ten opzichte van beschermde natuurgebieden

De bebouwde kommen van Heelsum en Renkum zijn geheel omringd door het Natura2000 gebied de Veluwe dat is aangewezen als Habitat- en Vogelrichtlijngebied. De begrenzing van de Veluwe ligt op circa 500 meter afstand van het plangebied. De begrenzing van de GNN en GO volgt in grote lijnen dezelfde grenzen als het Natura2000 gebied de Veluwe. Enkele delen die buiten Natura2000 vallen, zijn aangewezen als GO en een enkel gebied als GNN. De afstand tot de begrenzing van deze gebieden is, net als bij het Natura2000 gebied, ruim 500 meter.

3. Periode van werkzaamheden

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode van 1 februari 2017 tot eind december 2018.

De werkzaamheden zullen globaal uit de volgende hoofdonderdelen bestaan:

- Sloop appartementencomplex en buurthuis
  - November 2017
- Bouwrijp maken plangebied en bouw woningen
  - Na sloop in november 2017
- Oplevering woningen
  - 2018

Mitigerende en compenserende maatregelen:

- Aanbrengen tijdelijke vleermuiskasten
  - Februari 2017
- Ongeschikt maken appartementencomplex voor vleermuizen voorafgaande aan sloop
  - Vanaf 15 oktober 2017
- Controle effectiviteit van toegepaste methode door vleermuisonderzoeker
  - Circa 1 week na het ongeschikt maken van de spouwmuren
- Aanbrengen nieuwe vleermuisvoorzieningen in de nieuwe woningen
  - Tijdens bouwfase in 2018

4. De voorgenomen activiteiten

Vivare is voornemens het appartementencomplex en het voormalige buurthuis 'De Hucht' aan het Dorrestijnplantsoen in Heelsum te amoveren. Binnen de vrijgekomen ruimte en op het naastgelegen verruigde grasland, ontstaat hierdoor ruimte voor nieuwe grondgebonden eengezinswoningen.

Voor deze werkzaamheden zijn enkele ingrepen in het gebied noodzakelijk. Het betreft ingrepen als:

- Slopen appartementencomplex;
- Slopen buurthuis;
- Rooien plantsoen en bomen;
- Opbreken verhardingen;
- Bouwrijp maken plangebied;
- Bouw nieuwe eengezinswoningen en aanleg openbare ruimte.

Figuur 1. Ligging onderzoeksgebied.

A - appartementencomplex
 B - buurtcentrum de Hucht
 C - verruigd grasland

Bron: provincie Gelderland

3. TOELICHTING EFFECTEN - PROJECTPLAN

1 Algemene informatie

Projectnaam | Dorrestijnplantsoen Heelsum
 Naam aanvrager | Vivare

2 Werkzaamheden en planning

2.1 Werkzaamheden

Kunt u het eindbeeld van het plangebied schetsen na de werkzaamheden?

Geef hierbij ook aan welke onderdelen van de inrichting van het plangebied niet wijzigen.

Het plangebied zal geheel opnieuw worden ingericht. Momenteel zijn de concept inrichtingstekeningen beschikbaar. Zie bladzijde 12 in het Ecologisch protocol.

De huidige samenstelling van de planlocatie met het appartementencomplex, buurthuis 'De Hucht' en een verruigd grasland, zal geheel veranderen. Het geheel zal worden ingericht als een kleine woonwijk met woningen, tuinen, straten en openbaar groen.

2.2 Werkwijze werkzaamheden

Welke werkzaamheden gaat u uitvoeren?

Beschrijf hierbij ook de methode die u gebruikt. Om te kunnen bepalen of er verbodsbepalingen worden overtreden, moet u uw werkzaamheden in voldoende detail uitwerken. Beschrijf uw voorgenomen werkzaamheden daarom zo concreet mogelijk.

Door de voorgenomen sloop van het appartementencomplex zal een verblijfplaats van gewone dwergvleermuis verdwijnen. Hierdoor worden tijdelijke én permanente maatregelen getroffen om te voorkómen dat op enig moment het aantal verblijfplaatsen zal verminderen binnen het leefgebied van het aangetroffen mannetje gewone dwergvleermuis. Door het toepassen van mitigerende maatregelen voorafgaande aan de sloop wordt schade aan individuen voorkomen. In het bijgevoegde ecologisch werkprotocol staat nauwkeurig beschreven op welke wijze alle maatregelen worden getroffen.

2.3 Planning werkzaamheden

Wat is de planning van uw werkzaamheden?

Beschrijf zo concreet mogelijk in welke perioden van het jaar u de werkzaamheden uitvoert. Onderbouw hierbij waarom u de werkzaamheden in die periode moet uitvoeren.

De periode van sloop van het appartementencomplex is gepland vanaf november 2017. Deze periode valt na de zomer-, balts- en paarperiode en aan het begin van de overwinteringsperiode. Door het treffen van de juiste mitigerende maatregelen net voor de overwinteringsperiode, wordt schade aan individuen voorkomen en kan worden gesteld dat deze periode de minst ongunstige periode betreft.

3 Verbodsbepalingen

Beantwoord onderstaande de vraag per soort(groep).

3.1 Vernielen, beschadigen, ontwortelen of op een andere wijze van de groeiplaats verwijderen van de plant

Vraagt u aan voor deze handeling? Geef dan aan hoe uw werkzaamheden leiden tot overtreding van deze verbodsbepaling voor deze soort. Leg daarbij een relatie met uw effectenanalyse.

NVT

3.2 Vervoer en onder zich hebben van de plant of een product van deze plant

Vraagt u aan voor deze handeling? Geef dan aan hoe uw werkzaamheden leiden tot overtreding van deze verbodsbepaling voor deze soort. Leg daarbij een relatie met uw effectenanalyse.

NVT

3.3 Doden en verwonden van het dier

Vraagt u aan voor deze handeling? Geef dan aan hoe uw werkzaamheden leiden tot overtreding van deze verbodsbepaling voor deze soort. Leg daarbij een relatie met uw effectenanalyse.

NVT

3.4 Opzettelijk verontrusten van het dier

Vraagt u aan voor deze handeling? Geef dan aan hoe uw werkzaamheden leiden tot overtreding van deze verbodsbepaling voor deze soort. Leg daarbij een relatie met uw effectenanalyse. Verontrusten heeft betrekking op het beschermde dier zelf.

NVT

3.5 Beschadigen en vernietigen van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen van het dier

Vraagt u aan voor deze handeling? Geef dan aan hoe uw werkzaamheden leiden tot overtreding van deze verbodsbepaling voor deze soort. Leg daarbij een relatie met uw effectenanalyse. Beschadigen of vernielen is de aantasting of opheffing van de ecologische functionaliteit.

Door het slopen van het appartementencomplex zal één verblijfplaats van een solitair mannetje gewone dwergvleermuis ongeschikt worden. Het betreft een zomer-, balts-/paar locatie.

Door het toepassen van de juiste maatregelen is wel sprake verstoren van de verblijfplaats van gewone dwergvleermuis, zoals bedoeld in Artikel 11 van de Flora- en faunawet. Door de uitvoering van de beschreven maatregelen, vindt geen vernieling, beschadiging of wegnemen plaats zoals bedoeld in Artikel 11. Binnen het plangebied blijven alle vormen van verblijfplaatsen aanwezig. Er vindt zelfs een toename plaats van het aantal verblijfplaatsen.

3.6 Verstoren van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen van het dier

Vraagt u aan voor deze handeling? Geef dan aan hoe uw werkzaamheden leiden tot overtreding van deze verbodsbepaling voor deze soort. Leg daarbij een relatie met uw effectenanalyse. Verstoren is elke gebeurtenis die bijdraagt aan of een risico betekent voor de achteruitgang van de populatie of tot de vermindering van het natuurlijke verspreidingsgebied van de soort.

Zie 3.5.

3.7 Zoeken, rapen, uit het nest nemen, beschadigen of vernielen van eieren van het dier?

Vraagt u aan voor deze handeling? Geef dan aan hoe uw werkzaamheden leiden tot overtreding van deze verbodsbepaling voor deze soort. Leg daarbij een relatie met uw effectenanalyse.

NVT

3.8 Vervoer en onder zich hebben van het dier, dan wel eieren, nesten of producten daarvan

Vraagt u aan voor deze handeling? Geef dan aan hoe uw werkzaamheden leiden tot overtreding van deze verbodsbepaling voor deze soort. Leg daarbij een relatie met uw effectenanalyse.

NVT

4 Ecologisch inventarisatie: achtergrond

Beantwoord onderstaande vragen per aangevraagde soort(groep)

4.1 Methode inventarisatie

Geef aan welke methoden en technieken u voor het inventariseren heeft gebruikt. Voor onderzoek naar soorten zijn in veel gevallen protocollen, richtlijnen of standaarden opgesteld. Beschrijf op welke manier u van deze standaarden gebruik gemaakt heeft.

Voor het in kaart brengen van de aanwezigheid van vleermuizen is tussen mei en eind september 2016 vleermuisonderzoek uitgevoerd in het plangebied. Hierbij zijn de richtlijnen gehanteerd zoals in het Vleermuisprotocol 2013 beschreven. Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd door erkende vleermuisdeskundigen. Naast een uitgebreid vleermuisonderzoek is eveneens een quickscan natuuronderzoek uitgevoerd waarbij een afweging en toetsing ten aanzien van alle mogelijke beschermde dier- en plantsoorten is verricht. Zie hiervoor het bijgevoegde rapport met beschrijving van het ecologisch onderzoek.

4.2 Actualiteit inventarisatiegegevens

Wanneer heeft de inventarisatie plaatsgevonden? In geval van Habitatrichtlijn- en Vogelrichtlijn- soorten mag het veldonderzoek niet ouder zijn dan drie jaar. In overige gevallen geldt een periode van vijf jaar.

Het quickscanonderzoek is uitgevoerd in mei 2016. Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd in de periode mei-september 2016.

4.3 Locatie inventarisatie

Geef op kaart aan welk gebied u heeft onderzocht. Het onderzoeksgebied is het gebied onder de invloedssfeer van uw werkzaamheden. Dit gebied kan ruimer zijn dan uw plangebied.

Zie bladzijde 8 van het bijgevoegde rapport: Ecologisch onderzoek Dorrestijnplantsoen in Heelsum, rapportnummer 16649. 2016 Ecochore Natuurtechniek.

5 Ecologisch inventarisatie: resultaten

Beantwoord onderstaande vragen per aangevraagde soort(groep).

5.1 Plantensoort: groeiplaatsen

Vraagt u aan voor een plantensoort? Welke groeiplaatsen van de plantensoort zijn in het plangebied aanwezig? Geef op kaart de groeiplaatsen aan. Wat is de omvang van de groeiplaats(en)?

NVT

5.2 Plantensoort: verspreiding

Beschrijf de verspreiding van de plantensoort in de omgeving van het plangebied. Is de populatie geïsoleerd? Leg daarbij een relatie met uw antwoord op vraag 4.1.

NVT

5.3 Plantensoort: omgevingscheck

Welke eisen stelt de soort aan zijn leefomgeving? Zijn er in de omgeving van het plangebied alternatieven voor de soort beschikbaar? Zo ja, geef op kaart deze alternatieven aan.

NVT

5.4 Diersoort:

a) Zijn in het plangebied nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de diersoort aanwezig? Voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen zijn onder meer kraamkolonies, paarverblijven en overwinteringsplaatsen. Geef op kaart deze voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen aan.

In het plangebied is een zomer-, balts-/paarverblijf van een solitair mannetje gewone dwergvleermuis aanwezig. Zie onder andere bladzijde 21 van het bijgevoegde rapport: Ecologisch onderzoek Dorrestijnplantsoen in Heelsum, rapportnummer 16649. 2016 Ecochore Natuurtechniek.

B) Wat is de omvang van de populatie?

Binnen het strikte plangebied is slechts 1 verblijfplaats van 1 solitair dier aanwezig. Binnen een groter gebied rondom het plangebied is een grotere kolonie van deze soort aanwezig. Hiervan zijn meerdere individuen aangetroffen als ook enkele verblijfplaatsen. Zie voor een uitgebreide toelichting het bijgevoegde rapport: Ecologisch onderzoek Dorrestijnplantsoen in Heelsum, rapportnummer 16649. 2016 Ecochore Natuurtechniek.

C) Maakt de populatie deel uit van een netwerk? Beschrijf hier het netwerk. Leg daarbij een relatie met uw antwoorden op vragen 4.4, 4.5, 5.4 en 5.5.

De aangetroffen gewone dwergvleermuizen maken onderdeel uit van een grotere metapopulatie. Tijdens het uitgevoerde vleermuisonderzoek zijn meer gewone dwergvleermuizen aangetroffen waarvan is vastgesteld dat deze vanuit andere verblijfplaatsen afkomstig waren. Dit betref met name mannetjes. Gezien de ecologie van de soort is het aannemelijk dat er eveneens enkele andere verblijfplaatsen in gebouwen in de omgeving aanwezig zijn.

5.5 Diersoort: foerageergebieden, migratie- en vliegroutes

Zijn er foerageergebieden, migratie- en vliegroutes aanwezig in het plangebied?. Zijn deze essentieel voor de functionaliteit van voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen (binnen of buiten het plangebied)? Geef op kaart deze andere ecologische functies aan.

Tijdens het uitgevoerde vleermuisonderzoek zijn foeragerende en langsvliegende vleermuizen aangetroffen. Geen van de aanwezige structuren kan echter als essentieel element worden aangemerkt. Door de ligging binnen de bebouwde kom en door het ontbreken van goed ontwikkelde lijnvormige structuren binnen het plangebied, is er sprake van dispersie. Hierdoor zijn er geen essentiële structuren aanwezig. Eventuele foerageergebieden in de omgeving blijven behouden.

5.7 Diersoort: omgevingscheck

Welke eisen stelt de soort aan zijn leefomgeving? Zijn er in de omgeving van het plangebied alternatieven voor de soort beschikbaar? Geef op kaart deze alternatieven aan. Kan de soort deze alternatieven op eigen kracht bereiken? Zorg dat uw beschrijving in ieder geval deze vragen beantwoord.

De gewone dwergvleermuis is een gebouwbewonende soort. In de omgeving zijn vele woningen die de soort ook kan gebruiken voor verblijfplaatsen. De soort is zeer goed in staat deze gebieden uit eigen kracht te gebruiken. Individuen zijn ook foeragerend in de omgeving van deze gebouwen aangetroffen tijdens het vleermuisonderzoek. Naar verwachting zijn in de omgeving meer satellietverblijven aanwezig.

6 Effecten

Beantwoord onderstaande de vraag per soort

6.1 Effect werkzaamheden: kwaliteit

Wat is het effect van uw werkzaamheden op de soort? Leg daarbij een relatie met de resultaten van uw ecologische inventarisatie en alle voorgaande punten. Hou er rekening mee dat bepaalde werkzaamheden ook effect buiten het eigenlijke plangebied kunnen hebben. Maak daarnaast onderscheid in tijdelijke, permanente en cumulatieve effecten².

Zonder inspanning zullen de werkzaamheden resulteren in het verdwijnen van één verblijfplaats. Echter doordat uitgebreide maatregelen worden getroffen en deze in een vroeg stadium reeds worden aangebracht, zal dit resulteren in een netto toename van het aantal geschikte verblijfplaatsen in het gebied. Hierdoor is er geen negatief effect op deze soort te verwachten. Door de voorgestelde maatregelen zal er sprake zijn van de beschikbaarheid van een groter aantal verblijfplaatsen met wisselende microklimaten én meerdere functies. Omliggende foerageergebieden, vliegroutes en dergelijke zullen onaangetaast blijven. Hierdoor kan worden gesteld dat de kwaliteit van het leefgebied niet zal verminderen.

6.2 Effect werkzaamheden: kwantiteit

Wat is het effect van uw werkzaamheden op de oppervlakte van het leefgebied van de soort? Een voorbeeld is vernietiging van het habitat door de bouw of sloop van woningen. Hou er rekening mee dat bepaalde werkzaamheden ook effect buiten het eigenlijke plangebied kunnen hebben. Maak daarnaast onderscheid in tijdelijke, permanente en cumulatieve effecten.

Door de sloop van het appartementencomplex vindt er verandering plaats in oppervlakte van het leefgebied. Echter door het treffen van de juiste maatregelen zoals beschreven in het bijgevoegde ecologisch werkprotocol, is sprake van een netto toename van permanente en duurzaam te behouden verblijfplaatsen. Hierdoor kan worden gesteld dat er een significant kwantitatieve toename van het leefgebied plaatsvindt door de uitvoering van de plannen.

6.3 Effect werkzaamheden: monitoren

Hoe gaat u het effect van uw werkzaamheden op de soort kritisch volgen tijdens de uitvoering? Wie gaat de effecten van uw werkzaamheden kritisch volgen? Beschrijf de deskundigheid van deze personen.

De te nemen maatregelen, individuele stappen en monitoring van het functioneren van de nieuwe voorzieningen, worden door een onafhankelijke ecooloog van ecologisch adviesbureau Ecochore Natuurtechniek getoetst gedurende het treffen van de maatregelen en het functioneren naderhand. Hieruit kunnen eventuele aanpassing van de maatregelen voortvloeien.

² Door verschillende projecten kan er een versterkend effect zijn op de populatie die groter is dan het effect van uw project op zich. U dient al deze extra effecten mee te nemen in uw beoordeling.

7 Gunstige staat van instandhouding

Beantwoord onderstaande vragen per soort(groep).

7.1 Staat van instandhouding

Wat is de staat van instandhouding van de soort?

Door het treffen van de juiste maatregelen zullen er geen individuen worden geschaad. Door het treffen van de juiste maatregelen zoals beschreven in het bijgevoegde ecologisch protocol, zal de aanwezige populatie behouden blijven. Door het toepassen van de voorgestelde maatregelen zal worden bijgedragen aan een ruimer aanbod aan verblijfplaatsen en leefgebied wat zal bijdragen aan de instandhouding van de soort en versterking van de populatie.

7.2 Afbreuk gunstige staat van instandhouding

Doen uw werkzaamheden afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding? Onderbouw uw antwoord. Leg daarbij een relatie met uw antwoorden op de vragen over effecten en maatregelen.

De werkzaamheden doen geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding door het treffen van de juiste maatregelen en het toepassen van de meest geschikte werkmethoden.

Vraagt u aan voor een zwaar beschermde soort? Beantwoord dan ook vraag 7.3.

7.3 Zorgvuldig handelen

Handelt u zorgvuldig? Leg daarbij een relatie met uw antwoord op vragen in paragraaf 7 (maatregelen).

Door het toepassen van de beschreven werkmethoden, het aanbrenge van geschikte alternatieven en het gedurende het proces begeleiden door een vleermuisdeskundige, kan worden gesteld dat op een zorgvuldige wijze wordt gehandeld.

8 Maatregelen

Beantwoord de volgende vragen per maatregel.

8.1 Maatregel

Welke maatregel gericht op de aangevraagde soorten bent u van plan te nemen? Beschrijf de voorgenomen maatregel zo concreet mogelijk met voldoende detail.

Doordat de verblijfplaats in de spouw niet in de huidige staat kan worden gehandhaafd, worden verspreid over een 5-tal woonblokken maatregelen getroffen door het in metselen van vleermuisokers. Hierbij worden in 6 gevels vleermuisokers aangebracht. Doordat er zowel in de huidige als in de nieuwe situatie sprake is van spouwmuurverblijven, vormen de nieuwe verblijven een zo goed mogelijk alternatief. Hierdoor wordt het klimaat van de verblijfplaatsen zo nauwkeurig mogelijk nagebootst waardoor een maximaal positief effect wordt verwacht. In het bijgevoegde ecologisch werkprotocol zijn de maatregelen uitgewerkt met de benodigde specificaties.

8.2 Locatie maatregel

Is de uitvoering van de maatregel locatiegebonden? Geef dan op de kaart de locaties aan. Ja, de maatregelen zijn locatie gebonden. Zie het bijgevoegde ecologisch protocol.

8.3 Doel maatregel

Welke doel wilt u met de maatregel bereiken? Bijvoorbeeld het voorkomen van overtreden van een bepaalde verbodsbepaling voor een soort. Of het compenseren van afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

Door het aanbrenge van geschikte voorzieningen direct nabij de huidige verblijfplaatsen, blijft het aantal verblijfplaatsen binnen het leefgebied van deze soort behouden. Hierdoor kan worden gesteld dat er feitelijk geen vermindering in het aanbod van verblijfplaatsen in het gebied ontstaat waardoor wordt voorkomen dat er overtreding

met artikel 11 van de Ff-wet optreedt. Door het aanbrengen van een groter aantal nieuwe voorzieningen zal het totaal aantal verblijfplaatsen toenemen wat de gunstige staat van instandhouding kan versterken.

8.4 Effectiviteit maatregel

Waarom is het aannemelijk dat de maatregel effectief zal zijn? Betrek bij uw antwoord de lokale omstandigheden. Leg daarbij een relatie met uw antwoorden in paragraaf 3.

Zie ook 8.1 en het bijgevoegde Ecologisch Werkprotocol.

Door de toename van verblijfplaatsen in de nieuwe situatie, het *niet* aantasten van essentiële vliegroutes en foerageergebieden en de aanname dat in de nieuwe situatie tuinen en openbaar groen geschikt zullen zijn als versterking van foerageergebieden en vlieggeleiding, kan worden aangenomen dat de maatregelen als een versterking voor de aanwezige populatie kunnen fungeren waardoor de slagingskans maximaal wordt geacht.

8.5 Afhankelijk

Bent u voor de uitvoering of instandhouding van de maatregel afhankelijk van derden?

De gemeente Renkum heeft reeds samen met Vivare een intentieovereenkomst getekend voor het uitvoeren van de plannen.

8.6 Uitvoering maatregel: monitoren

Is de maatregel functioneel, voordat u met uw werkzaamheden begint? Leg daarbij een relatie met uw antwoord op vraag 2.4. Wie gaat de functionaliteit van de maatregel bepalen? Beschrijf de deskundigheid van deze persoon

De tijdelijk maatregelen (vleermuiskasten) aan een flat aan de Jan Tooropstraat, zullen ruim voor de sloop worden aangebracht. De nieuwe, permanente voorzieningen zullen fungeren zodra de nieuwe woningen worden gerealiseerd. Door tussen de verschillende stappen (aanbrengen tijdelijke kasten, sloop en aanbrengen nieuwe voorziening) een ruime overlap van circa 6 maanden te hanteren, is sprake van voldoende gewenningstijd. De functionaliteit van de te treffen maatregelen wordt in nauw overleg met een vleermuisdeskundige bepaald en gemonitord.

9 Alternatieven

Vraagt u aan voor een zwaar beschermde soort? Beantwoord dan ook de vragen in deze paragraaf. Maak zonodig onderscheid per soort(groep).

9.1 Alternatieve locatie

Welke alternatieve locaties voor uw project heeft u overwogen waardoor uw werkzaamheden geen of minder schadelijke effecten hebben voor de soort? Onderbouw waarom deze alternatieve locaties niet mogelijk zijn.

Het slopen van het appartementencomplex en het realiseren van nieuwe eengezinswoningen is locatiegebonden waardoor geen alternatieve locaties voorhanden zijn.

9.2 Alternatieve inrichting

Welke alternatieve inrichtingsplannen heeft u overwogen waardoor uw werkzaamheden geen of minder schadelijke effecten hebben voor de soort? Onderbouw waarom deze alternatieve inrichtingsplannen niet mogelijk zijn.

De ooit als seniorenwoning gebouwde appartementen zijn verouderd en moeilijk te verhuren. Uit onderzoek blijkt dat er in de toekomst onvoldoende vraag is naar dergelijke appartementen. Er is juist behoefte aan ruime eengezinswoningen. Hierdoor zijn er geen reële alternatieven voor het behouden van het appartementencomplex.

De inrichting van het nieuwe gebied is in deze fase nog niet beschikbaar. Echter gezien de ecologie van de soort, kan redelijkerwijs worden gesteld dat er sprake zal zijn van een versterking door het aanbrengen van meerdere verblijfplaatsmogelijkheden en meer structuur door woningen, tuinen en openbaar groen.

9.3 Alternatieve werkwijze

Welke alternatieve werkwijze heeft u overwogen waardoor uw werkzaamheden geen of minder schadelijke effecten hebben voor de soort? Onderbouw waarom deze alternatieve werkwijzen niet mogelijk zijn.

Zie 9.2

9.4 Alternatieve planning

Welke alternatieve planning heeft u overwogen waardoor uw werkzaamheden geen of minder schadelijke effecten hebben voor de soort? Wilt u uw werkzaamheden uitvoeren tijdens de kwetsbare periode van de soort? Onderbouw waarom het uitvoeren van de werkzaamheden buiten de kwetsbare periode niet mogelijk is.

De werkzaamheden zijn op een zodanige wijze gepland dat in combinatie met het treffen van de maatregelen de impact op vleermuizen zo minimaal mogelijk wordt geacht. De uitvoering wordt in de voor deze soort minst ongunstige periode uitgevoerd.

10 Literatuur

10.1 Gebruikte documenten

Heeft u in uw antwoorden verwijzingen naar literatuur (rapporten, andere ontheffingen, beleidstukken, protocollen, standaarden) opgenomen? Neem dan een literatuurlijst op. Geef daarnaast aan welke documenten u aan deze aanvraag heeft toegevoegd.

- Voerman, B. 2016. Ecologisch onderzoek Dorrestijnplantsoen in Heelsum. Rapportnummer: 16649. Ecochore Natuurtechniek. november 2016. - toegevoegd
- Voerman, B. 2016. Ecologisch werkprotocol Dorrestijnplantsoen in Heelsum. Rapportnummer: 16746-W. Ecochore Natuurtechniek. november 2016. - toegevoegd
- Wever, J.M. de. 2014. Quickscan flora en fauna Dorrestijnplantsoen te Heelsum. Hamabest - toegevoegd